

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0424U000032

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-02-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калущка Віра Миколаївна

2. Vira Kalushka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 12.00.07

Назва наукової спеціальності: Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-03-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 58.082.04

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"

Код за ЄДРПОУ: 30373644

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 23, Київ, 03115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17, 10.17.01

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правові засади державної мовної політики України.
2. Administrative and legal foundations of the state language policy of Ukraine

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному дослідженню адміністративно-правових засад державної мовної політики України. Визначено, що пріоритетним завданням державної мовної політики є утвердження та розвиток української мови як головної умови ідентичності нації, що проживає історично на території України та становить більшість її населення. Особливу увагу приділено інституційному забезпеченню державної мовної політики України. Доведено, в Україні має бути створений державний орган, що відповідатиме за ведення мовної політики та щороку звітуватиме через ЗМІ громадськості про свої досягнення та актуальні цілі на найближчий період. Внесено пропозиції щодо запозичення зарубіжного досвіду адміністративно-правового врегулювання мовних відносин для України, що полягає у визначенні рівня володіння державною мовою посадових осіб, кандидатів на відповідні державні посади, працівників у сфері освіти, судочинства, засобів масової інформації тощо. Зроблено висновок про те, що мовні проблеми необхідно вирішувати із врахуванням статусу незалежності й суверенності України та її інтеграційних прагнень до європейської

СПІЛЬНОТИ.

2. The dissertation is a comprehensive study of the administrative and legal regulation of the state language policy of Ukraine. Since the declaration of independence in Ukraine, the issue of language has been one of the fundamental issues in state policy. Because ensuring the linguistic interests of citizens is one of the main problems of the state's national security. Therefore, the implementation of state measures in the sphere of regulating language relations is a mechanism for directing the policy of the authorities to strengthen and guarantee statehood. The development and functioning of the Ukrainian state language in all spheres of public life and throughout the territory of our country is a primary element in ensuring the national security and national interests of Ukraine. Therefore, the development of the Ukrainian language and its introduction into all spheres of life should create grounds for establishing its statehood, acquiring authority and perspective, as well as ensuring the free development of the languages of national minorities, creating an optimal language environment in Ukraine. An important condition for the institute of the state language is the existence of legal acts that regulate it, as well as control bodies that monitor compliance with legal norms in this area. The dissertation first offered an understanding of the administrative and legal foundations of the state language policy of Ukraine as mandatory provisions and fundamental principles of creating and implementing the state language policy, special means, methods, forms, mechanisms and procedures for its provision and protection; state language policy is defined as a part of national policy, an organic component of the state's political course, which is a system of political, legal and administrative measures aimed at regulating language relations, changing or preserving the language situation in the state; the prospects for the development of state language policy in Ukraine in various spheres of social life are systematized and forecasted, the most important directions of state language policy are determined. It has been proven that solving language problems in Ukraine requires a scientifically based combination of all promising, including pan-European trends and world experience in solving them. The dissertation includes proposals for borrowing foreign experience in the administrative-legal regulation of language relations for Ukraine, which consists in determining the level of proficiency in the state language of officials, candidates for relevant state positions, employees in the field of education, judiciary, mass media, etc. It is noted that mechanisms, tools, measures, and levers are needed on the part of the state authorities in the field of implementation of legislative norms on language in practice. In particular, one of such levers that is actively used in many countries of the world are language quotas on television and radio. It is also important for Ukraine to adopt positive experience and encourage the study of the Ukrainian language, raise its authority among the population. Using the example of foreign countries, it was concluded that a special state body should be created in Ukraine, which will be responsible for conducting language policy and will annually report to the public through the mass media about its achievements and current goals for the near future. Such a state body must interact with local state authorities and local self-government bodies regarding the implementation of the state language policy in order to obtain information related to the local language situation and plan language policy taking into account local characteristics. It is justified that language problems must be solved taking into account the status of independence and sovereignty of Ukraine and its integration aspirations into the European community. The development and implementation of relevant laws requires an appropriate language policy to build upon. After all, individual domestic normative legal acts are fragmentary and cannot effectively define language relations as a whole. At the same time, the exclusive borrowing of foreign experience without taking into account Ukrainian international relations, to which lobbying of the interests of ethnic communities is added, makes it impossible to adopt a general document. If the language legislation is formed as part of the state language policy agreed in society and at the same time takes into account international legal standards, the risk of increasing tensions and violent conflicts is significantly reduced. Legislative provision of the state language policy requires, first of all, the solution of a number of tasks, in particular, the solution of language problems based on the consolidation of Ukrainian society in accordance with the Constitution of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Калушка В. М. Історичні передумови та проблеми сучасної мовної ситуації в Україні. Європейські перспективи. 2019. № 1. С. 260-265.
2. Калушка В. М. Інститут державної мови в Україні: проблеми становлення та розвитку. Право UA. 2019. № 2. С. 245-249.
3. Калушка В. М. Світовий досвід здійснення мовної політики: позитивні та негативні тенденції. Наше право. 2020. № 4. С. 232-237.
4. Kalushka V. Subjects of administrative and legal regulation of state language policy in Ukraine. Legal, Economic Science and Praxis. 2022. № 6. P. 41-45.
5. Калушка В. М. Поняття, зміст та напрямки державної мовної політики України. Правова система України в умовах європейської інтеграції: погляд студентської молоді: збірник тез доповідей III Міжнародної студентської наукової конференції (м. Тернопіль, 15 травня 2019 р.). Тернопіль, 2019. С. 374-376.
6. Калушка В. М. Роль державної мовної політики України у захисті прав національних меншин. Тенденції реформування правової системи України і країн світу: збірник тез доповідей II Міжнародної наукової конференції (м. Тернопіль, 30 жовтня 2020 р.). Тернопіль, 2020. С. 263-265.
7. Калушка В. М. Основні цілі та напрямки здійснення державної мовної політики. Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 16-17 квітня 2021 року). Тернопіль, 2021. С. 272-274.
8. Калушка В. М. Співвідношення понять «охорона» і «захист» у сфері здійснення державної мовної політики. Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття: тези доп. учасників VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 черв. 2022 р.); Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук. Харків: НДІ ППСН, 2022. С. 62-64.
9. Калушка В. М. Нормативно-правове регулювання відносин у сфері мовної політики України. Гуманітарні аспекти цифрового суспільства: тези доп. учасників міжн. наук.-практ. конф. (м. Харків, 8 грудня 2022 р.). Харків: НДІ ППСН, 2022. С. 72-75.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Банах Сергій Володимирович

2. Serhii V. Banakh

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Теремецький Владислав Іванович

2. Vladyslav I. Teremets'kyj

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миргород Валерія Валеріївна

2. Valeriia Myrhorod

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3302-221X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Банах Сергій Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лукасевич-Крутник Ірина Степанівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Слома Валентина Миколаївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна